

• О Р А К У Л •
С Е Р И Я

МЪДРОСТТА НА ЗВЕЗДИТЕ

а с т р о л о г и я
и духовна биография

ЛЕО ДЕ ЛА ХУСЕЙ



1. Изначалната звездна мъдрост

Днес всеки, който отваря някоя астрологична книга с въпроса „Какво е астрология?“, често намира следния отговор: „Астрологията е древно познание, възникнало в най-ранни времена и стигнало до нас през хилядолетията“.

Това може да създаде впечатлението, че астрологията е останала непроменена през хилядолетията и не е претърпяла никакво развитие. Вярно е обаче точно обратното: астрологията е отбелязала значителен напредък.

Този напредък може да се наблюдава в светлината на духовната наука. От антропософска гледна точка човешкото развитие протича на етапи през определени културни епохи. Всяка от тези епохи продължава около 2 160 години. Това е космическото число за един „миров месец“ или една дванадесета част от Платоновата година (25 920 години), в хода на която точката на пролетното равноденствие преминава веднъж през целия зодиакален кръг.

За историческия преглед на астрологията са важни следните периоди:

- Египетско-вавилонско-халдейска културна епоха. Тя започва около 2 900 г. пр. Хр. и продължава до основаването на Рим (около 750 г. пр. Хр.);

- Гръко-римската културна епоха, която започва около 750 г. пр. Хр. и завършва в началото на XV век;
- Нашата съвременна културна епоха, която ще продължи до около 3550 година.

Във всяка от посочените епохи мъдростта на звездите приема форма, която ѝ съответства. Тъй като проявленията на звездната мъдрост са много различни през епохите, а думата „астрология“ обикновено ни кара да мислим за днешната ѝ форма, в тази книга „звездна мъдрост“ ще се използва като общо понятие за нещо, което се проявява по много различни начини през отделните културни епохи.

През културните епохи човечеството отбелязва духовно развитие. През Египетско-вавилонско-халдейската епоха се развива сетивната гуша, през Гръко-римската епоха – разсъдъчната или чувстващата гуша, а в нашата съвременна културна епоха – съзнателната гуша. Тази еволюция на душата е описвана толкова често, че тук ще направим съвсем кратка характеристика. (1)

За сетивната гуша светът е изпълнен със смисъл. А светът на звездите се считал за изразение на божествения свят. Човекът вдигал поглед към звездите и си казвал: „Онова, което ми разкриват звездите, е волята на боговете, предписание, написано от тях. Сетивното възприемане на звездния свят е откровение на боговете“.

През следващата Гръко-римска културна епоха се развива разсъдъчната или чувстващата гуша. Човекът започва да мисли самостоятелно: развива разума. Вместо да възприемат буквално, хората започват да разсъждават за явленията и да ги тълкуват, включително света на звездите. Любовта към мисленето, философията, възниква през гръцката цивилизация, а самоопределението като независим гражданин – през римската културна епоха.

В сегашната културна епоха, през която се развива съзнателната душа, човекът придобива все по-голяма самостоятелност. В душата се пробужда Азът. Човекът придобива много умения и променя света благодарение на техниката. Той трябва да поеме отговорност за своите действия, отговорност за другите, за света и за Космоса. Съзнателната душа е душата на отговорността.

Ние сме едга в началото на този период, две трети от него ни предстоят.

Ерата на мрака

Често се задава въпросът какво е било човечеството преди да започне развитието на душата. В най-древните епохи животът на душата не е бил индивидуализиран. Хората все още живеели в пълно единство с обкръжението си и го изживявали като духовна реалност. Древните притежавали ясновидски способности. Виждали духове и живеели в свят на духове.

Ако бушувала буря, тя била предизвикана от боговете на бурите. В реките живеели речни богове, в ромолящите потоци – водни същества, а в изворите – изворни същества. Така била изживявана дейността на елементалните същества в природата.

Светът на звездите също бил населен с духовни същества. Когато хората поглеждали звездното небе, те виждали боговете на звездите.

В най-древните епохи земният свят все още имал твърде малко значение: реален бил само духовният свят.

С течение на времето човечеството загубило своите ясновидски способности. Хората вече не могли да се свързват

с духовните същества в природата и звездите по естествен начин.

Важен преход е настъпването на Кали Юга, или Ерата на мрака. Тя започва около 3100 г. пр. Хр. и продължава 5000 години. Започва „Залезът на боговете“. От този момент човешкото съзнание постепенно се сбогува със света на духовете. Съзнанието за духовния свят помръква: старото естествено ясновидство започва да изчезва и през Ерата на мрака е заменено от ясното будно съзнание за сетивния свят.

Тази промяна е била необходима, за да придобият хората самостоятелност, да станат свободни същества. Докато живеели сред духовните същества, това било невъзможно. За да постигне човекът свободата, неговото съзнание трябвало да се отдели от духовните реалности и да се превърне от същество, подвластно на боговете, в гражданин на Земята.

Отделянето от света на духовните същества е описано в Библията чрез образа на Грехопадението. Изгонването от рая поставя отпечатък върху съдбата на човечеството. Резултатите от това събитие (Ерата на мрака е част от тях) обхващат дълги периоди от време.

Ерата на мрака е свързана с определен процес в човешкото развитие: свиването на човешкото етерно тяло.

Старото ясновидско съзнание възниква, защото човешкото етерно тяло до известна степен е било независимо от физическото тяло. През Епохата на Атлантите етерното тяло излизало от физическото тяло. Дори на по-късен етап, когато физическото все повече се съгъстява и втвърдява, човекът запазва придобитата през Епохата на Атлантите способност да се превръща в гигант. Етерното тяло било много по-голямо от физическото. Благодарение на това, че неговото етерно тяло излизало извън физическото, човекът притежавал ясновидски способности, естествено ясновидство.

От началото на Ерата на мрака настъпва процес на свиване на етерния организъм. Етерното тяло започва да се адаптира към формата на физическото. Това се отнася най-вече за етерната глава, която постепенно се прибира и накрая съвпада с физическата.

Този факт поражда не само ново съзнание, но и съвсем ново усещане за живота. Човекът изведнъж започва да се чувства тясно свързан със своята телесна природа, сякаш е затворен в твърде тясна за него къща. Той вече се възприема като незначително земно същество, отчуждава се от духовния свят, от небето.

В него се пробужда огромно желание да намери отново път към небето. Човекът искал да бъде по-голям, отколкото бил всъщност, затова решил да си построи по-голямо външно тяло. Разгръща се строителство, развива се архитектурата. Хората осъзнават, че не могат да бъдат вече гиганти. Стремежът да са гиганти осъществяват като строят огромни постройки. (2) Около 3000 г. пр. Хр. в Египет изведнъж възникват пирамидите. По същото време в Месопотамия се строят зикурати – стъпаловидни пирамиди, издигнати като кули. Зикуратите са толкова характерни за Месопотамия, колкото и пирамидите за Египет.

По онова време хората остро чувствали отчуждението си от света на звездите и копнеели отново да го преоткрият. Зараждала се потребност от звездната мъдрост, която не съществува преди настъпването на Ерата на мрака. Тогава с вроденото си ясновидство човечеството по естествен начин достигало до откровенията на звездите. Търсенето на звездната мъдрост започва едва когато човечеството губи способността си да възприема света на звездите.

Следователно, звездната мъдрост се заражда в третото хилядолетие пр. Хр. на две места: Египет и Месопотамия.

Преди да изследваме началата на звездната мъдрост, трябва да кажем нещо за наблюдението на небето и за тълкуването на календара като нейни предвестници.

Наблюдение на небето и тълкуване на календара

През всички епохи хората са живели с небесните ритми, с ритъма на деня и нощта, с ритъма на сезоните. Изгревът и залезът на слънцето имали важно значение. За някои народи Луната била не по-малко важна. Наблюдавали нейната поява на вечерното небе първо като тънък сърп и после как нараства до пълна луна, видима през цялата нощ, след това намаляваща, докато отново изчезне като тънък сърп в утринното небе.

Всички народи различавали съзвездия и им давали имена. Наблюдението на нощното небе било необходимо за ориентирането им на земята.

- Ние се ориентираме в *пространството* според точките на компаса: изток, запад, север, юг. Тези пространствени ориентири се определят по космически явления като изгрев и залез на слънцето и на полярната звезда на северния хоризонт.
- Ние се ориентираме във *времето* по дните, месеците и годините. Те са времеви единици, свързани със слънцето, луната и звездите.

Човекът не може да се ориентира на земята, ако не вижда небесните явления. Цялата ориентация в пространството и времето произтича от космоса. Дори коренът на думата „ориентирам“ идва от ориент, т.е. изток.

В най-древни времена, според преданията, достигнали до нас, *пространственото* обкръжение се приемало за божествено, тъй като в природата действали богове и контактът с природата бил контакт с духовни същества.

Времето също се изживявало като нещо божествено; не като измеримо количествено време, а като времеви периоди (сутрин, обед, вечер, нощ, пролет, лято, есен, зима), които били свързани с различни духовни същества. Боговете управлявали елемента време, а човекът познавал единствено „божественото време“.

Космическите ритми били изпълнени със смисъл. Те не били случайни, а се определяли от боговете. Първите календари са създадени, за да помогнат на хората да се ориентират в божественото време. Оформянето на календара било дело на жреците. Не само защото те пазели необходимото познание, но и защото ориентираният според календара живот бил всъщност акт на преклонение – живот, подчинен на боговете на времето.

Най-древният календар е лунен, основан на фазите на луната. Лунният месец имал 29 или 30 дни. Някои народи отбелязвали началото на лунния месец с изчезването на луната на разсъмване. За вавилонците обаче лунният месец започвал с появяването на новия лунен сърп вечер. Новият лунен цикъл се обявявал тържествено от главните жреци. Думата „календар“ все още ни напомня за онова „каларе“, *calare*: обявяването на новия месец в древен Рим.

Освен лунния календар, древните египтяни отдавна познавали и годината от 365 дни (около 3000 г. пр. Хр.). От нея те съставили 36 „седмици“, всяка по десет дни. Петте липсващи дни били добавяни в края на годината като празници. През тези дни се почитали петте най-важни божества: Озирис, Изига, Нефтис, Сет и Хор.

За определяне продължителността на годината обаче не се използвало Слънцето, а неподвижните звезди в момента на тяхното появяване преди изгрева на слънцето.

Какво означава това? Когато една звезда е точно на юг в 12 часа през определена нощ, на следващата нощ тя ще бъде в тази точка 4 минути преди 12, а на по-следващата нощ ще бъде там 8 минути по-рано. След един месец времевата разлика е 30×4 минути, т.е. 2 часа, а след една година – 24 часа. Това се запазва, ако в течение на една година гледаме небето по едно и също време всеки ден, пред погледа ни ще преминат всички звезди.

Звездите, които днес залязват около два часа след залез слънце, ще залязват все по-рано през следващите няколко дни и ще изчезват в зрача. Звездите, за които говорим, са все още видими вечерта след залеза, но после изчезват в светлината на залязващото слънце. Те преминават през период, в който са невидими, докато отново започват да се виждат на сутрешното небе малко преди слънцето да изгрее. През следващите дни те изгряват все по-рано и по-рано и следователно са видими по-дълго преди изгрев слънце.

Египтяните говорят за хелиакален (предхождащ слънцето) изгрев на гадена звезда, когато тя се появява *за първи път* преди него след определен период, през който е била невидима. В египетската цивилизация това явление, при което звездата става видима преди изгрев слънце, се счита за „раждане на звездата“.

Изгревът на Сириус (от съзвездието Голямото куче под Орион) отбелязвал началото на новата година.

Непрекъснатото наблюдение на слънчевите, лунните и звездните ритми полага основите на първите календарни системи. Затова познанието за календара е най-старата наука за небесните явления. Той бил пазен грижливо в тайна от

жреците. Те обаче се съобразявали не само с космическите ритми, но и с волята на боговете. Така възникнали календари с религиозни празници, в които дните имали определен смисъл. Някои празници били предписани от боговете като възпоменателни дни за техните дела, други дни били отредени за специални церемонии и жертвоприношения. Всички те се отбелязвали в календара. Качественото значение, което се придавало на отделните периоди от време, може да се разглежда като предистория на астрологията, на мъдростта на звездите.

Почитта към звездите в древен Египет е свързана много тясно с *времените* периоди, определени от боговете, докато във Вавилон придавали по-голямо значение на тълкуването на *пространствените* небесни явления като предзнаменования.